

Таким чином, як бачимо, існує належна нормативно-правова основа гарантування екологічної безпеки, у тому числі на конституційно-правовому рівні. Але механізми її реалізації є, на жаль, недосконалими. Потребують уваги як науковців, так і практиків, законодавців, а також громадськості.

Список використаних джерел:

1. Конституція України від 28 червня 1996 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 30. – Ст. 141.
2. Закон України «Про національну безпеку України» 2018 року <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2469-19/print>
3. Закон України «Про охорону навколишнього природного середовища» 1991 року, <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1264-12?find=1&text=%E1%E5%E7%EF%E5%EA%E0>
4. Камінська Н. В. Камінський А. І., Куненко І. С. Екологічне право : навчальний посібник. – Київ, 2012. – 253 с.

Данча Оксана,

студентка ННІЗДН НАВС

Науковий керівник: завідувач кафедри конституційного права та прав людини НАВС, доктор юридичних наук, доцент **Калиновський Богдан**

КОНСТИТУЦІЙНО-ПРАВОВА РЕГЛАМЕНТАЦІЯ СЛУЖБИ В НАЦІОНАЛЬНИХ ОРГАНАХ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ

В умовах зміни пріоритетів суспільного розвитку, демократизації соціальних відносин, гуманізації управління питання конституційно-правових засад організації та діяльності професійного корпусу публічних службовців набуває особливого значення. Питання формування інституту муніципальної служби в Україні є актуальним також з огляду на наукову розробленість окресленої проблеми.

В останні роки серед науковців триває дискусія щодо правомірності введення муніципальної служби в Україні як публічно-владної діяльності службовців органів місцевого самоврядування. Одні вчені вважають, що муніципальна служба є різновидом державної служби і не має особливих відмінностей від державної цивільної служби. Інші вчені вважають, що служба в органах місцевого самоврядування це самостійний інститут муніципальної влади, який має право на самостійне існування.

Такі поняття, як «комунальна служба» та «комунальний (муніципальний) службовець» в національному праві України не використовуються. В цьому не було й потреби, оскільки за радянських часів службовці відповідних місцевих Рад народних депутатів та їх виконавчих комітетів вважалися державними службовцями, оскільки всі ради від сільської до Верховної відносились до органів державної влади.

Закон України «Про місцеві Ради народних депутатів і місцеве самоврядування» від 7 грудня 1990 року та його нова редакція від 26 березня

1992 року також не використовували терміни «комунальна служба» та «комунальний службовець». Це свідчить про те, що і після ліквідації партійно-радянської системи організації влади поняття "державні службовці" та "комунальні службовці" продовжували розглядатись як рівнозначні. З цих позицій комунальними службовцями можна було вважати тих державних службовців, які працюють в органах місцевого самоврядування.

Такий підхід знайшов відображення в Постанові Верховної Ради України «Про введення в дію Закону України «Про державну службу» від 16 грудня 1993 року, згідно з пунктом 2 якої на працівників органів місцевого та регіонального самоврядування було поширено дію даного Закону і вони були прирівняні до відповідних категорій посад державних службовців. Положення цієї Постанови були конкретизовані в Указі Президента України від 16 березня 1994 року «Про присвоєння рангів державних службовців представникам Президента України в районах і працівникам органів місцевого самоврядування» та в Постанові Кабінету Міністрів України від 18 квітня 1994 року за №239 «Про віднесення посад працівників місцевих Рад народних депутатів та їх виконавчих комітетів до відповідних категорій посад державних службовців і присвоєння їм рангів державних службовців» [1, с. 260-261].

На жаль, цей підхід збережено і при розробці нового Закону «Про місцеве самоврядування в Україні», який було прийнято Верховною Радою України 21 травня 1997 року. Даний Закон також обходить поняття «комунальна служба» та «комунальний службовець», використовуючи натомість термін «посадова особа місцевого самоврядування» (наприклад, стаття 1 Закону). Така термінологія уявляється дещо аморфною, оскільки вона не характеризує статусу цих посадових осіб.

В той же час Конституція України відображає протилежний підхід. Так, зі змісту частини 2 статті 5 Конституції випливає, що органи місцевого самоврядування не входять до системи органів державної влади, в зв'язку з чим їх посадові особи не можуть вважатися державними службовцями, а частина 2 статті 38 Конституції взагалі розмежовує державну службу та службу в органах місцевого самоврядування (тобто комунальну службу).

Зрозуміло, що служба в органах місцевого самоврядування має багато спільних рис з державною службою. Обидві ці служби базуються на спільних принципах публічної служби, зокрема, верховенства права, демократизму і законності, гуманізму, гласності, рівному доступі громадян до служби, професіоналізмі, компетентності, пріоритеті прав і свобод людини і громадянина, правової і соціальної захищеності службовця, позапартійності.

Водночас служба в органах місцевого самоврядування характеризується і специфічними рисами та принципами: служіння не народові України в цілому або державі, а територіальній громаді, поєднання місцевих ті загальнодержавних інтересів, дотримання прав і законних інтересів місцевого самоврядування; самостійність кадрової політики в системі місцевого самоврядування, правової і соціальної захищеності посадових осіб місцевого самоврядування; фінансове та матеріальне забезпечення за рахунок коштів бюджетів місцевого самоврядування, районних та обласних бюджетів.

На сучасному етапі розвитку України важливим є удосконалення законодавства про службу в органах місцевого самоврядування. Після прийняття Конституції України набула актуальності розробка концепцій і законопроектів про службу в органах місцевого самоврядування (муніципальну службу). Верховна Рада України 7 червня 2001 року прийняла Закон України «Про службу в органах місцевого самоврядування» [1], який регулює правові, організаційні, матеріальні та соціальні умови реалізації громадянами України права на службу в органах місцевого самоврядування, визначає загальні засади діяльності посадових осіб місцевого самоврядування, їхній правовий статус, порядок і правові гарантії перебування на службі в органах місцевого самоврядування.

Відповідно до Закону України «Про службу в органах місцевого самоврядування» від 7 червня 2001 року, служба в органах місцевого самоврядування є професійна, на постійній основі діяльність громадян України, які займають посади в органах місцевого самоврядування, що спрямована на реалізацію територіальною громадою свого права на місцеве самоврядування та окремих повноважень органів виконавчої влади, наданих законом [94]. Ст. 3 зазначеного закону визначає, що посадами в органах місцевого самоврядування є виборні посади, на які особи обираються територіальною громадою; виборні посади, на які особи обираються або затверджуються відповідною радою; посади, на які особи призначаються сільським, селищним, міським головою, головою районної, районної у місті, обласної ради на конкурсній основі чи за іншою процедурою, передбаченою законодавством України.

Реалізація Закону України «Про службу в органах місцевого самоврядування» від 7 червня 2001 року значно ускладнюється тим, що в Україні налічується близько 380 тис. державних службовців і посадових осіб місцевого самоврядування, що становить 0,88 % від загальної чисельності населення (42928,9 тис. осіб), при цьому посадових осіб місцевого самоврядування – 84548 [2, с. 5–6]. Окрім того, у системі місцевого самоврядування не передбачено вертикалі управління, тобто кожний орган є окремим, самостійним органом.

Відстоюємо позицію, що статус муніципальних (комунальних) службовців варто значно підвищити і відповідним чином захистити, гарантувати. Отже, згідно з Конституцією України, комунальну службу не можна вважати різновидом державної, вона не входить до системи державної служби, являє собою самостійну форму публічної служби і тому потребує відповідної правової регламентації.

В процесі конституційної реформи представляється доцільним законодавчо закріпити розмежування політичних і адміністративних посад в органах місцевого самоврядування; забезпечити реалізацію принципу політичної нейтральності (деполітизації) професійних муніципальних службовців; передбачити конкурсний порядок заміщення адміністративних посад в органах місцевого самоврядування, закріпити обов'язкове перманентне навчання службовців органів місцевого самоврядування та депутатів місцевих рад.

Список використаних джерел

1. Калиновський Б. В. Місцева публічна влада в Україні: конституційно-правові засади функціонування та розвитку: Монографія. [Текст]. Вінниця, ТОВ «Нілан – ЛТД», 2016. 426 с.
2. Про службу в органах місцевого самоврядування : Закон України від 7 червня 2001 року // Відомості Верховної Ради України. 2001. № 33. Ст. 175.
3. Державна служба в цифрах 2015. / Інформаційне видання, упорядник та відповідальний редактор – Марина Канавець. [Електронний ресурс] : Режим доступу: http://www.center.gov.ua/attachments/article/26/CSF_2015_UKR.pdf. – 32 с.

Джуравець Надія,

студентка групи Мпвш-71 Хмельницької гуманітарно-педагогічної академії

Науковий керівник: доцент кафедри Хмельницької гуманітарно-педагогічної академії, кандидат педагогічних наук, доцент **Савіцька Галина**

КОНСТИТУЦІЙНІ АСПЕКТИ ВИЗНАЧЕННЯ ПОНЯТТЯ «ОРГАН ДЕРЖАВНОЇ ВЛАДИ»

У статті 3 Конституції України закріплено, що людина, її життя і здоров'я, честь і гідність, недоторканність і безпека визнаються в Україні найвищою соціальною цінністю. Права і свободи людини та їх гарантії визначають зміст і спрямованість діяльності держави [1]. Це вимагає від останньої утворення відповідної ефективної системи органів державної влади. У зв'язку з цим актуальним є дослідження теоретичного визначення поняття «орган держави» в юридичній науці. У науковій літературі ця категорія розуміється неоднозначно.

Аналіз останніх джерел і публікацій свідчить про те, що деякі питання еволюції органів держави активно розробляються як зарубіжними, так і вітчизняними фахівцями. Теоретико-правові та конституційні аспекти органу держави висвітлюються в працях українських дослідників В.Б. Авер'янова, С.Д. Гусарєва, В.В. Копейчикова, О.Ю. Оболенського, В.Ф. Шаповала та інші. Незважаючи на це, уваги науковців потребує дослідження поняття «орган держави».

Метою статті є аналіз еволюції поняття «орган державної влади» в юридичній науці.

Як зазначає В. Шаповал, поняття державного органу влади набуло вжитку в ХІХ ст., коли на ґрунті поширення ідей народного суверенітету і розподілу влад склалася уява про державу як засіб здійснення влади, що належить народові. Цей засіб (механізм) розглядався як такий, що об'єктивно має складну організацію, елементами якої є державні органи [2, с. 27].

Дореволюційний вчений О.О. Жилін зазначав, що державний орган – це, по суті, «технічний термін для позначення певних відносин у державному